

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΥ : ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

1. Δαπάνες κτιριακών επεμβάσεων

- Τιμολόγια, Δελτία αποστολής (και στις περιπτώσεις αυτεπιστασίας), ΤΠΥ, κλπ. σχετικά παραστατικά.
- Οικοδομική άδεια με τα συνημμένα σχέδια ή όποια άλλη μορφή έγκρισης εργασιών απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή νόμιμη απαλλαγή είτε από Πολεοδομία είτε με Υ.Δ. θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής από Διπλωματούχο Μηχανικό μέλους του ΤΕΕ, εφόσον απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις.
- Αντίγραφο τίτλου ιδιοκτησίας και μεταγραφή αυτού στο Υποθηκοφυλακείο/Κτηματολόγιο. Σε περίπτωση που οι κτιριακές επεμβάσεις υλοποιηθούν σε μη ιδιόκτητο χώρο τότε πρέπει να προσκομιστεί μισθωτήριο συμβόλαιο ή σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης διάρκειας τουλάχιστον οκτώ (8) ετών από την ημέρα έκδοσης της Απόφασης Ένταξης του έργου. Ειδικά για ανέγερση κτιρίου το μισθωτήριο συμβόλαιο πρέπει να είναι διάρκειας τουλάχιστον δέκα πέντε (15) ετών από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης του έργου. Τα ανωτέρω συμβόλαια μίσθωσης πρέπει να έχουν κατατεθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ για τις κτιριακές επεμβάσεις που έλαβαν χώρα.
- Τεχνική έκθεση με περιγραφή των εργασιών, επιμετρήσεις και ανάλυση κόστους εργασιών του προμηθευτή.
- Βεβαίωση καλής εκτέλεσης εργασιών από αρμόδιο μηχανικό μέλους του ΤΕΕ, εφόσον αυτή κριθεί απαραίτητη κατά την επαλήθευση.
- Φωτογραφίες από τις εργασίες που έλαβαν χώρα.

2. Δαπάνες προμήθειας εξοπλισμού

- Τιμολόγια, Δελτία αποστολής, κλπ. παραστατικά αγοράς, εγκατάστασης και μεταφοράς του εξοπλισμού.
- Proforma invoice (προτιμολόγιο), σε περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού από το εξωτερικό.
- CMR, Packing List, Bill of Landing, Documento di Trasporto και οποιοδήποτε άλλο παραστατικό μεταφοράς απαιτείται κατά περίπτωση, ανάλογα με τον τόπο προέλευσης και τον τρόπο μεταφοράς (πχ. Οδικώς, μέσω πλοίου, κλπ,) του εξοπλισμού, σε περίπτωση προμήθειας του από το εξωτερικό.
- Απαλλακτικό ΦΠΑ για τις περιπτώσεις απαλλαγής.
- Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας με αναφορά στο serial number και το έτος κατασκευής των μηχανημάτων και του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.

- Αντίγραφο πιστοποιητικού CE ή δήλωση συμμόρφωσης για τα παραγωγικά μηχανήματα. Επιπλέον των ανωτέρω, και μόνο στις περιπτώσεις που το μηχανήμα είναι ιδιοκατασκευή από τον προμηθευτή, απαιτείται τεχνικός φάκελος και πλήρης ανάλυση κόστους.
- **Στο πλαίσιο του Προγράμματος δεν είναι επιλέξιμη η χρήση του Leasing για την αγορά των παγίων** εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης. Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται η προσκόμιση αντιγράφου της σύμβασης Leasing, εφόσον η επιχείρηση προχωρήσει στην αγορά εξοπλισμού μέσω Leasing σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον Οδηγό του Προγράμματος.

3. Δαπάνες Μεταφορικών Μέσων

- Τιμολόγια αγοράς , εξοφλητικές αποδείξεις κλπ.
- Αντίγραφο άδειας πρώτης κυκλοφορίας με τις απαιτούμενες σφραγίδες και θεωρήσεις όπου να τεκμαίρεται η επαγγελματική χρήση του μεταφορικού μέσου.
- Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας του μεταφορικού μέσου.
- **Στο πλαίσιο του προγράμματος δεν είναι επιλέξιμη η χρήση του Leasing για την αγορά των μεταφορικών μέσων** εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης. Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται η προσκόμιση αντιγράφου της σύμβασης Leasing, εφόσον η επιχείρηση προχωρήσει στην αγορά εξοπλισμού μέσω Leasing σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον Οδηγό του Προγράμματος.

4. Δαπάνες Εξοπλισμού και εγκαταστάσεις Προστασίας Περιβάλλοντος και Εξοικονόμησης Ενέργειας

- Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. σχετικά παραστατικά.
- Τα παραδοτέα που αναφέρονται στην παράγραφο «1. Δαπάνες κτιριακών επεμβάσεων», για τις περιπτώσεις εγκαταστάσεων Προστασίας Περιβάλλοντος και Εξοικονόμησης Ενέργειας.
- Τα παραδοτέα που αναφέρονται στην παράγραφο «2. Δαπάνες προμήθειας εξοπλισμού», για τις περιπτώσεις προμήθειας εξοπλισμού Προστασίας Περιβάλλοντος και Εξοικονόμησης Ενέργειας.
- Σύμβαση με καθεστώς αυτόνομου παραγωγού / αυτοπαραγωγού για τις περιπτώσεις που υπάρχουν δαπάνες εγκατάστασης συστημάτων ΑΠΕ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Όλες οι απαραίτητες μελέτες για την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων ΑΠΕ βάσει της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

5. Δαπάνες απόκτησης δικαιωμάτων χρήσης τεχνογνωσίας (ανάλογα με το είδος της τεχνογνωσίας και τον τρόπο που αποκτάται)

- Τιμολόγια, ΤΠΥ, κλπ. παραστατικά αγοράς και μεταφοράς τεχνογνωσίας.
- Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ συμβάσεις.

- Έκθεση αναφοράς για την τεχνογνωσία που αποκτήθηκε και τα αποτελέσματα από την εφαρμογή της στην επιχείρηση.
- Τυχόν άδειες χρήσης/εκμετάλλευσης.

6. Δαπάνες πιστοποίησης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας

- Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. Παραστατικά.
- Αντίγραφο μελετών και εγχειριδίων (για συστήματα διασφάλισης ποιότητας).
- Αντίγραφο πιστοποιητικού από διαπιστευμένο φορέα.
- Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ συμβάσεις για τη μελέτη και τη σύνταξη εγχειριδίων για την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, εφόσον αυτή αιτείται ως δαπάνη.

7. Δαπάνες προμήθειας λογισμικού

- Τιμολόγια, Δελτία αποστολής (όπου αυτά απαιτούνται), ΤΠΥ, κλπ. παραστατικά αγοράς, παραμετροποίησης, εγκατάστασης και εκπαίδευσης.
- Απαλλακτικό ΦΠΑ για τις περιπτώσεις απαλλαγής.
- Άδειες χρήσης λογισμικού (και για λογισμικά όπως τα Windows) ή οι αντίστοιχες βεβαιώσεις των κατασκευαστών για την άδεια χρήσης.
- Ανάλυση κόστους (για την προμήθεια, παραμετροποίηση, εγκατάσταση και εκπαίδευσης) και επιπλέον, φύλλα τεχνικής εκπαίδευσης σε περιπτώσεις δαπανών εκπαίδευσης προσωπικού. Για την παραμετροποίηση δύναται να ζητηθεί και τεχνική έκθεση περιγραφής εργασιών.

8. Δαπάνες Προβολής και Προώθησης

- Τιμολόγια, Δελτία Αποστολής, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. παραστατικά για τις δαπάνες προβολής και προώθησης.
- Εφόσον επιδοτείται η συμμετοχή σε έκθεση:
 - Κατάλογος εκθετών, σχετικό φωτογραφικό υλικό συμμετοχής στην έκθεση, βεβαίωση συμμετοχής από τον διοργανωτή της έκθεσης στην οποία αναφέρεται ότι ο δικαιούχος συμμετέχει για πρώτη φορά.
 - Παραστατικά μεταφοράς και ασφάλισης (εφόσον αυτή αιτείται) εκθεσιακού υλικού (π.χ. δελτία αποστολής εκθεμάτων, παραστατικά μεταφορικής εταιρίας, κλπ) στην έκθεση που συμμετείχε η επιχείρηση
- Εφόσον επιδοτούνται διαφημιστικά έντυπα και λοιπό πληροφοριακό υλικό:
 - Δείγματα των διαφημιστικών εντύπων και του λοιπού πληροφοριακού υλικού.
 - Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ συμβάσεις για το σχεδιασμό των διαφημιστικών εντύπων και του λοιπού πληροφοριακού υλικού, εφόσον αιτείται η εν λόγω δαπάνη.
- Εφόσον επιδοτείται η κατασκευή διαδικτυακού τόπου (ιστοσελίδας):

- Βεβαίωση του προμηθευτή ότι πρόκειται για κατασκευή νέου διαδικτυακού τόπου και όχι αναβάθμιση προϋπάρχουσας ιστοσελίδας.
 - Εκτυπώσεις της νέας ιστοσελίδας.
 - Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ συμβάσεις.
 - Ανάλυση κόστους των εκτελεσθέντων εργασιών.
- Εφόσον επιδοτούνται δαπάνες διαφημιστικής καταχώρησης σε ηλεκτρονική μορφή:
- Εκτυπώσεις των διαφημιστικών καταχωρήσεων.

9. Δαπάνες συμβούλων & συμβουλευτικών υπηρεσιών (Ανάλογα με το είδος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που υλοποιήθηκαν):

- Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. παραστατικά συμβουλευτικών υπηρεσιών
- Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ συμβάσεις.
- Αντίγραφο μελετών και ερευνών κάθε μορφής.

10. Λειτουργικές δαπάνες μόνο για Νέες – Υπό σύσταση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις

- Τιμολόγια, ΤΠΥ, ΑΠΥ, κλπ. Παραστατικά.
- Μισθωτήριο συμβόλαιο κατατεθειμένο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εφόσον επιδοτείται η δαπάνη του ενοικίου.
- Θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ συμβάσεις με τους κατά περίπτωση συνεργάτες για τις δαπάνες ίδρυσης της επιχείρησης και της παροχής υπηρεσιών.
- Αντίγραφα των λογαριασμών ηλεκτρισμού, ύδρευσης, κινητής ή/& σταθερής τηλεφωνίας, κλπ.

Για το φυσικό αντικείμενο επισημαίνεται ότι :

- Για όλα τα είδη των πραγματοποιούμενων δαπανών, η υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου επιβεβαιώνεται και από τις καταγεγραμμένες περιγραφές και ποσότητες στα αντίστοιχα παραστατικά (τιμολόγια πώλησης/υπηρεσιών, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών κλπ.) και τις προσφορές που υποβλήθηκαν. Για το λόγο αυτό, κατά την έκδοση των παραστατικών θα πρέπει να αναγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία του φυσικού αντικείμενου και οι ποσότητες που τιμολογούνται και να είναι σε συμφωνία με τον τρόπο παρουσίασης του φυσικού αντικείμενου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης και τις σχετικές προσφορές.
- Ο εξοπλισμός πρέπει να βρίσκεται εγκατεστημένος και σε πλήρη λειτουργία, να συμβαδίζει με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα παραστατικά και στην αντίστοιχη βεβαίωση του προμηθευτή για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης της κυριότητας. Επίσης, να συνάδει με το δηλούμενο προς ενίσχυση ΚΑΔ και στην περίπτωση των τουριστικών καταλυμάτων με τη δυναμικότητα της επιχείρησης κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- **Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Φυσικού Αντικείμενου μπορούν να ζητήσουν οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για**

την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.

- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).
- Τα ιδιωτικά συμφωνητικά θα πρέπει να είναι :
 - α) θεωρημένα από τη ΔΟΥ
 - β) εξοφλημένα στο σύνολο τους για τις αιτηθείσες δαπάνες, πριν την πιστοποίηση των σχετικών δαπανών, ανεξαρτήτως του ισχύοντος εγκεκριμένου ποσού για αυτές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό που θα υποβληθεί για τις αιτηθείσες δαπάνες είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από το αναφερόμενο στο ιδιωτικό συμφωνητικό και δεν υπάρχει άλλη απαίτηση από τα δύο μέρη, τότε θα προσκομίζεται λύση του ιδιωτικού συμφωνητικού ή Υ.Δ και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, στις οποίες θα αναγράφεται ότι δεν υπάρχει άλλη οικονομική ή οποιασδήποτε μορφής απαίτηση για τις εν λόγω δαπάνες.

Για το οικονομικό αντικείμενο επισημαίνεται ότι :

Τα στοιχεία που θα πρέπει να τηρούνται από τους δικαιούχους των ενισχύσεων συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ελληνική φορολογική νομοθεσία **φορολογικά και λογιστικά έγγραφα κατά περίπτωση** (π.χ. καρτέλες προμηθευτών, καρτέλες ταμείου, καρτέλες λογαριασμών, εξοφλητικές αποδείξεις, extrait, ΤΠΥ, ΔΑ, ΤΔΑ, παραστατικά μεταφοράς από εξωτερικό, κλπ.) για την τεκμηρίωση της ορθής υλοποίησης του Οικονομικού Αντικειμένου.

Επισημαίνεται ότι στα παραδοτέα του οικονομικού αντικειμένου περιλαμβάνονται και τα παραδοτέα που αφορούν στην εξόφληση των δαπανών. Αναλυτικά οι επιλέξιμοι τρόποι εξόφλησης και τα κυριότερα παραδοτέα ανά τρόπο εξόφλησης αναφέρονται στο Παράρτημα VII.

Στις βασικές αρχές που θα πρέπει να ακολουθούνται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Στα πλαίσια του ελέγχου του οικονομικού αντικειμένου, θα πρέπει να πιστοποιείται η εξόφληση των αναγραφόμενων στα παραστατικά δαπανών, οπότε αυτά θα πρέπει να συνοδεύονται από τα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία.
- Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης, παροχής υπηρεσιών και λοιπά παραστατικά τιμολόγησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση.
- Είναι δυνατή η πιστοποίηση της μερικής εξόφλησης των παραστατικών κατά τις Ενδιάμεσες Επαληθεύσεις με τη μορφή προκαταβολών προς τους προμηθευτές, με την προϋπόθεση ότι οι προκαταβολές αυτές δεν θα ξεπερνούν το 50% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου οικονομικού αντικειμένου και ότι τα παραστατικά των δαπανών (για τα οποία έχουν δοθεί προκαταβολές) θα έχουν εξοφληθεί πλήρως κατά την ολοκλήρωση του έργου.
- Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία/ΑΦΜ του προμηθευτή, να περιγράφονται αναλυτικά όλα τα επιμέρους στοιχεία (η περιγραφή να είναι

συμβατή με την ανάλυση του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης) και οι ποσότητες (ή διάρκεια υπηρεσιών).

- Ειδικά για τις περιπτώσεις εξοπλισμού, να αναγράφονται οι αντίστοιχοι κωδικοί αριθμοί σειράς (serial numbers) όλων των τμημάτων του, το είδος των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν και το αντικείμενο των εργασιών που εκτελέστηκαν για την εγκατάστασή του.
- Ειδικά για τις περιπτώσεις λογισμικού-εφαρμογών, να αναγράφονται κατά περίπτωση οι κωδικοί αριθμοί σειράς (serial numbers) ή αδειών χρήσης (license numbers) ή κωδικοί πελάτη (customer numbers) από την αντίστοιχη βάση πελατών του κατασκευαστή.
- Στα παραστατικά θα πρέπει να είναι εμφανή και διαχωρίσιμα τα τμήματα των δαπανών που εμπίπτουν στο οικονομικό αντικείμενο του έργου. Επίσης, θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.
- Για όλες τις πληρωμές της επιχείρησης να υπάρχουν εξοφλητικές αποδείξεις από τους προμηθευτές.
- Οι δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τις διατάξεις του κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων σχετικά με την λογιστική παρακολούθηση των πράξεων.
- Οι δικαιούχοι οφείλουν να εγγράφουν υποχρεωτικά στο μητρώο παγίων τα αποκτούμενα πάγια (ενσώματα και άυλα) της επένδυσης (εξοπλισμός, κτιριακές επεμβάσεις όπου απαιτείται, δαπάνες τεχνογνωσίας, λογισμικά κλπ).
- Οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικειμένου κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).
- **Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Οικονομικού Αντικειμένου των δαπανών μπορούν να ζητήσουν οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.**
- Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).